

Het orgel van de Nicolaaskerk in Wijhe



Een klein stukje geschiedenis

Het Quelhorst/Naber-orgel werd in 1821 door Johan Lubbert Umbgrove, voorzitter van de kerkelijke commissie, geschonken aan de Hervormde kerk in Wijhe. Dit als dank voor de redding van zijn kleinzoon Jean Lubbert die als enige de opstand op het Molukse eiland Saparoea had overleefd.

Als herinnering aan de schenking staat in gouden letters de volgende tekst op het orgel geschreven.

Johan Lubbert Umbgrove Oud Opperkoopman en Resident van Cheribon in O:Indiën Lid der Provinciale Staten van Overijssel en Heer van Wengelvelden heeft dit Orgel laten oprigten en aan de Godsdienst toegewijd in het Jaar 1821.

Het orgel door de jaren heen

Bij de oplevering in 1821 bestond het orgel uit 10 registers. In de eerste 100 jaar is er weinig aan het oorspronkelijk orgel gewijzigd. In 1923 werden door de Vereenigde Kerkorgelfabrieken te Aalten wijzigingen doorgevoerd. Het betrof het windstelstel en regeerwerk die waren overgenomen uit het Maarschalkerweerd-orgel uit Boerhaar. De dispositie werd uitgebreid in een zwelkast aan de achterzijde van het orgel.

In 1957 volgde er een restauratie door de fa. J.C. Sanders. De oorspronkelijk kleur van de orgelkas werd vervangen door lichtgrijze tinten. Aan de noordzijde van het orgel werd buiten de kas een vrijpedaal van 4 registers toegevoegd. In 1972 voegde de fa. Pels & Van Leeuwen nog een Fagot 16' aan het vrijpedaal toe.

De laatste wijziging in de dispositie vond in 1989 plaats door een uitbreiding met een Dulciaan 8' op het zwelwerk. Hiervoor werd de zwelkast aangepast.

De restauratie van 2013-2014

In 2013 is door de orgelbouwer firma Reil te Heerde gestart met de restauratie. Uitgangspunt hierbij was dat het orgel qua kleur en vorm naar de oorspronkelijke toestand van 1821 werd teruggebracht. Het schilderwerk werd uitgevoerd door de restauratie schilders Wolters/Ovink uit Deventer onder leiding van restaurateur Bert Jonker te Zwolle.

Na onderzoek door adviseur Aart van Beek is het binnenwerk van het orgel door de fa. Reil volledig uitgenomen en gerestaureerd. Het is grotendeels teruggebracht naar de toestand van 1923-1929 met als toevoeging dat er de Cornet discant 3 sterk is teruggeplaatst op het hoofdwerk. Het zwelwerk werd weer voorzien van een Gamba 8'. De Dulciaan 8' is komen te vervallen.

De windvoorziening uit 1957 is grotendeels vervangen. Ook is het vrijpedaal aan de achterzijde in een nieuwe kast tegen de zwelkast aan geplaatst en voorzien van een nieuw mechaniek.



Het orgel kent nu de volgende dispositie.

Hoofdwerk

Presant 8 voet

Bourdon 16 voet

Bourdon 8 voet

Octaaf 4 voet

Cornet discant - 3 sterk

Quint 3 voet

Octaaf 2 voet

Mixtuur 2 tot 3 sterk

Trompet 8 bas/discant

Zwelwerk

Holfluit 8 voet

Gamba 8 voet

Vox Celeste 8 voet

Prestant 4 voet

Fluit douce 4 voet

Nazard 3 voet

Woudfluit 2 voet

Tremulant

Pedaal

Subbas 16

Octaaf 8 voet

Octaaf 4 voet

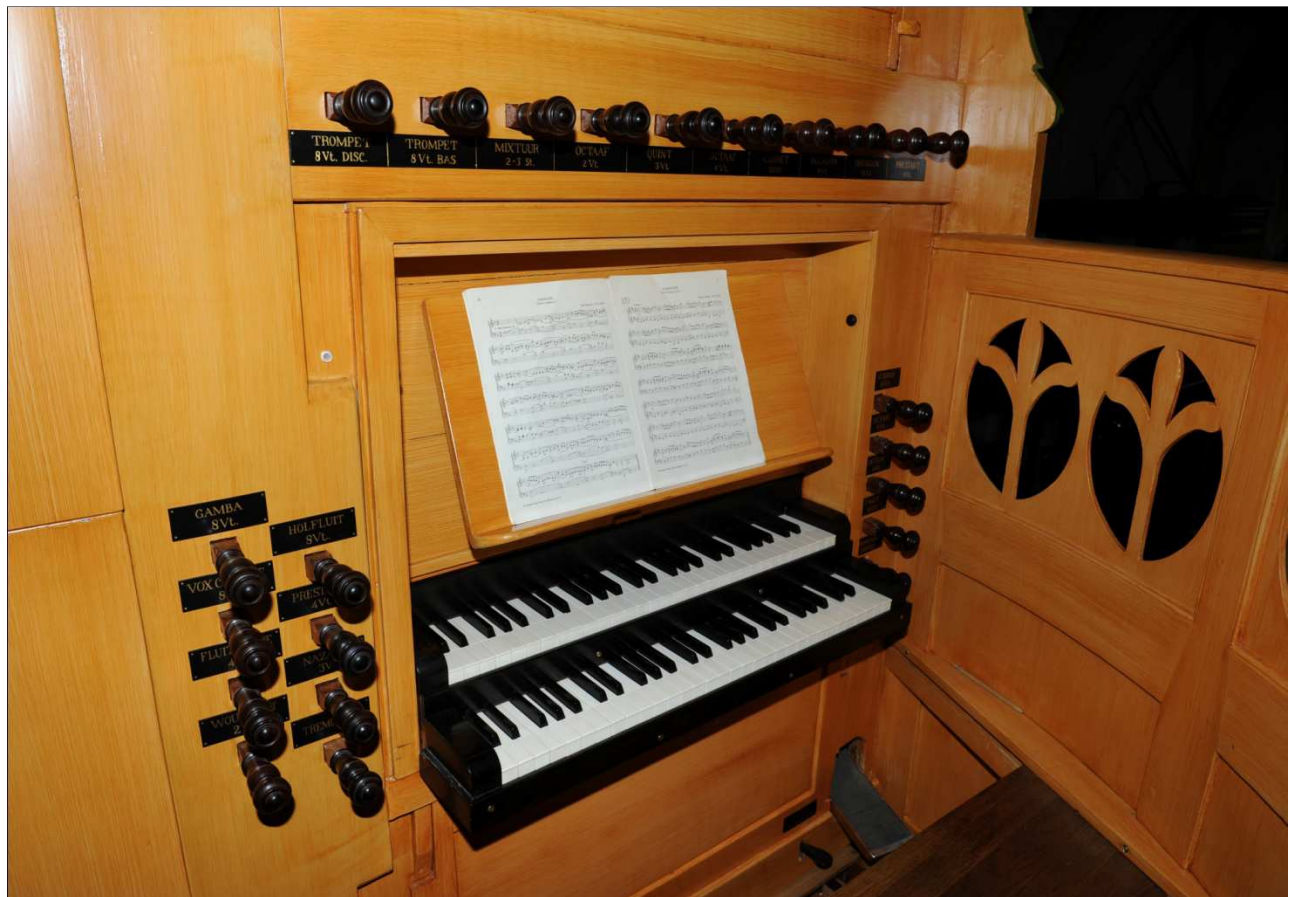
Fagot 16 voet

Manuaalkoppel

Koppel Pedaal

- Manuaal I Hoofdwerk

- Manuaal II Zwelwerk



Tot slot

Op 3 oktober 2014 is het Quelhorst/Naber-orgel weer officieel in gebruik genomen door de Nicolaaskerk in Wijhe.

Ter gelegenheid hiervan verscheen het boek *De Nicolaaskerk in Wijhe* uitgegeven door uitgeverij De Jonge Beth (<http://dejongebeth.nl/>). In dit boek wordt uitvoerig ingegaan op de geschiedenis van de kerk en het orgel.

Wijhe, 20 oktober 2014

Herman Zomer